

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: György Endre
Cím: Két percnyire a Nagykörutól hatemeletes bérpalota készül...
Forrás: Az Újság

Osztályozás

Tárgy

728

Hely

Idő

"1926"

Személy

Bm
(Hely)

1926. 4. 4.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Két percnyire a Nagykörutól hatemeletes városi bérpalota készül el augusztusra.

Már tető alatt van a Mester-utca 41-43 alatti bérház. Száz egy-, két- és háromszobás lakás modern kényelemmel. 1300, 900 és 600 aranykoronás bér. Egyszobás lakások fürdőszobával. Nem papírvékony falak lesznek.

Városi alkalmazottaknak és 3-4 „civilnek” utalták ki a lakásokat.

Mester-utca 41-43. Két percnyire a Nagykörutól. Itt épül az egyik városi ház. Az, amelyik augusztusra már készen várja lakóit. A többi, amelyeknél csak később indult meg a munka, novemberre várja ki kapuit ama boldog szerencsések előtt, akiknek a sors — ezuttal a főváros tanácsa — ih hajlékot adott.

A múlt év őszén hasított bele a kapa e helyen először a földbe s alig fél esztendő elteltével lamár

tető alatt áll a hatemeletes bérpalota.

Serényen, nagy igyekezettel haladt a munka egész télen át, de most, amikor tavaszi napsugár, minden szunnyadó erőnek életrekelője, bemosolyogja a gerendák és állványok összevisszaságát, ujult erővel, még lelkesebb készséggel lendül neki az építkezés.

Messziről virít az élénk rozsdavörös palatető, az új ház divatos tavaszi kalapja. Ott áll már előtünk büszkén, rátartin az új lakások váza, az éles kontur, amely mutatja, mi is lesz itt pár hónap múlva. A munkássereget már az utcai „sf-
front” felé csalogatja a napsugár, mert egész télen a belső részen szorgoskodtak.

A belső válaszfalak készek, most a vakolás halad serényen előre,

tudatában annak, hogy gyümölcsérlelő augusztusig nem sok van hátra — s a jótékony nyári napnak még fel kell szárítania a malter könnypermetegét. A két fölépcsőház is elkészült, bennük a lépcsők nyújtózkodva várják, hogy magasbátörő utjukor meginduljon az új ház életének áramlása...

Kívül még barázdás, egyenetlen a ház ábrázata. Most keverik, habarják a munkások a szépítőszert, a finom arckrémét: a barnás maltert, hogy azzal hamarosan bekenegessék a ház arcát, eltüntessék róla a ráncokat.

Az új városi bérpalota tervezője: Friedrich Lajos fővárosi főmérnök. Tehetséges, fáradhatatlan ember. Nemcsak az ő elgondolása alapján épül a ház, hanem maga igyekszik testtől formálni a saját elképzelését. Ő egyben az építés legfőbb vezetője, irányítója és ellenőrzője is. Naponta már kora reggel megjelenik az építkezésnél és sok szeretettel figyeli, mint nő, nő, fejlődik az édes gyermeke. Őszinte lelkesedéssel beszél az új házról:

— Előkelő, modern bérház-stílusban épül ez a ház — mondja. Nagyon érdekes és kívülről egyáltalán nem tűnik fel, hogy

két különálló épületről van szó,

csak a homlokzat függ építészettől össze. Így az a látszat, mintha teljesen egy egység volna ez az

óriási épülettömb — holott a kapun túl, má és boldog tulajdonosaiknak már a kezükben is nyilvánvaló, hogy két különálló ház. Ezt a megvan az erről szóló értesítés. Gondolatban készülőnek is a bevonulásra s álmódosításukban feloldást kellett választanunk, mert így könnyebb a építik, berendezik a meghitt családi otthon. Jólhelyiségek felosztása és a lakók számára is kívánatosabb a mindig nyomasztó bérkaszánya városi alkalmazottak kerülnek mint elsőbbségi stílus mellőzése. Külsőleg mindössze csak a kényeljenyogosultak ide. Rajtuk kívül mindössze három-négy magánszemély: közöttük ketten, akik kis kapubejárat jelzi a házak különállását. Valójában a helyzet az, hogy a 41. számú épületrészben kizárólag kétszobás lakások lesznek, a 43-as-

ban pedig két- és háromszobások vegyest.

— Öt emeleten vonulnak végig a lakások, a hatodikon pedig három műtermes lakás készül. A lakások megosztása a következő:

23 háromszobás, 62 kétszobás, 17 egyszobás.

Ezenfelül két házmester- és viselakás. A szuterénben üzletek és raktárhelyiségek lesznek. kereskedők és iparosok számára, akik ellátják majd a környéket a mindennapi életben szükségességekkel.

— Minden háromszobás lakás a szokásos „összes mellékkel” együtt értendő. E lakásokban a legteljesebb lesz a kényelem, mivel előszoba, fürdőszoba, cselédszoba, kamara és toalette áll a lakók rendelkezésére. A kétszobásokhoz is körülbelül ugyanezek járnak, de a technikai kivételőség szempontjából akadnak majd olyan kétszobás lakások, amelyeket nem egészít ki fürdőszoba, ezzel ellentétben lesznek

olyan egyszobások, amelyekhez fürdőszoba is járul. A konyhák és fürdőszobák csempével kirakottak (ami nagy előny!), a szobák pedig egyszerűen, de mindenestre izlésesen kifestettek lesznek. A padló: mindenütt elsőrangú amerikai tölgyfaparkett. Gáz, villany ugyancsak minden lakásban...

Mi kell még egyéb? Friedrich főmérnök lelkes ismertetése valóban kedvet csinál ezekhez az új lakásokhoz — holott hiába. Mert

a száznál több lakást a tanács a közelmúltban odaitéte

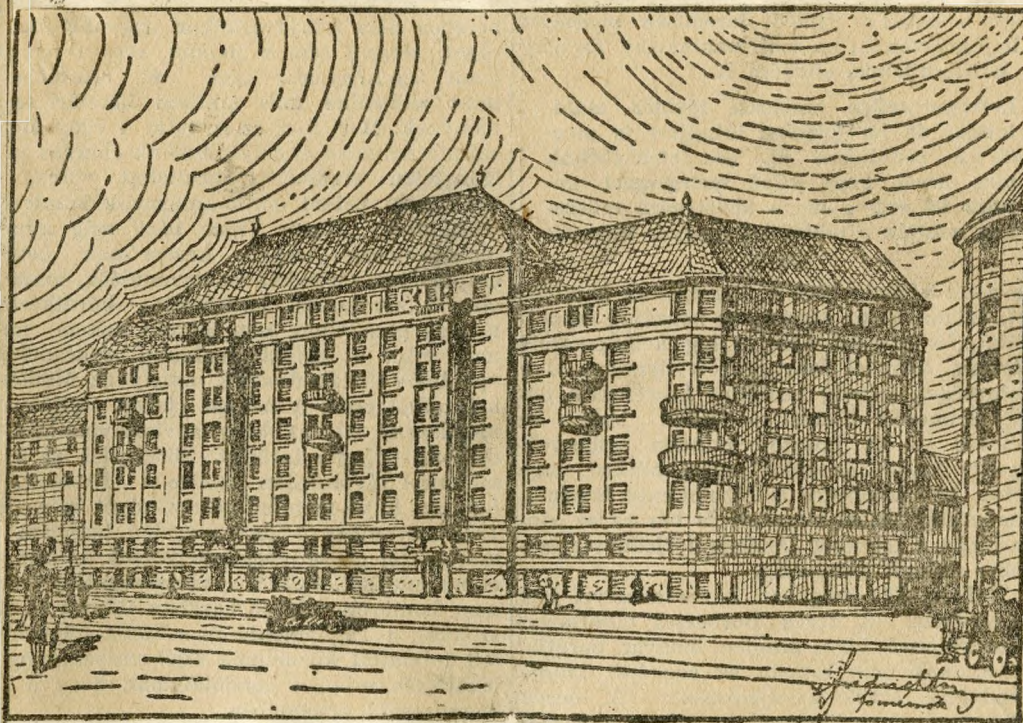
évek óta ágyrajárársra vannak kényszerítve s akik viszontagságos életmódjukkal teljesen reá-szolgáltak már egy békés, nyugodt jészekre.

A bérek? Evi 1300, 900, 600 aranykorona. (Aszerint, amint 3, 2 és 1 szobás lakásról van szó.) Illetve ez összegnek a lakásrendeletben előírt megfelelő százaléka. Ezidő szerint az aranyparitás ötven százaléka a törvényes lakbér-járandóság, ez a meghatározás azonban nem vonatkozik az új lakásokra. Itt a rendelet szabad kezet ad az építelőknak, de a főváros még nem döntött, vajjon él-e ezzel a jogával. A szociálpolitikai osztálynak, amely ezeket a lakásokat bérbeadja, a hivatása elsősorban az, hogy a szociális bajokon — tehát a lakásinségén és a megélhetési nehézségeken — enyhítsen, nem pedig, hogy a rideg háztulajdonost játssza. Bizonyos tehát: az új lakással járó örömet nem változtathatja át keserűséggé mindjárt azzal, hogy elviselhetetlenné teszi a lakbéreket. Hogyan Liber Endre tanácsnokot általában ismerik, kétségtelen, hogy utját állja az ilyen törekvéseknek és elfogadtatja azt az indokolt elvet, hogy a főváros — bár új lakásokról van szó — mindenkor elégedjék meg az aranybérek azzal a százalékkal, amit a lakásrendelet a régi lakásokra előír.

— A mester-utcai ház bérei — hangsúlyozták illetékes helyen — egyelőre kis százalékát fogják meghozni a befektetett tőkének!... Mert az alapbér megállapításánál a legalacsonyabb kamatozást és a leghosszabb amortizációt vettük számításba.

Hát ez sem baj!... A fővárosnak mégsem szabad megfélekednie arról, hogy szociális kötelezettségei vannak a lakossággal szemben!...

Az állványok, keresztvasak, padlók, téglá-

Szé mész, habarcs tömkelegében kíséröm, Friedrich főmérnök diadallal mutat reá a lakásokat elválasztó falra.

— Tetszik látni! Rendes vastagsága téglából vannak a válaszfalak.

Ezt azért jó hangsúlyozni, mert a közelmúltban épült egyik-másik házban megtörtént, hogy amikor a lakó nagyobb fajta képhorgot talált a falba ütni, úgy a szög kíváncsian ugrott ki a szomszéd lakás falán. Itt tehát ez, szerencsére, nem történhetik meg, mert ujnyi vastag kampósöszögeket is diszkrétén magabazár a vastag fal.

Minden jó, minden szabályos, csak a szobák nem tuiságosan magasak, — bár akadnak ezeknél alacsonyabbak is. Az alsó emeleteken még csak megfelelő: 3—3.20 méter a szobamagasság, de a felsőkön már kissé nyomott a hangulat.

2.80 méter magas egy-egy szoba.

A többi méret különben megfelelő: 4.50 méter a szélesség, 5.20 méter a hosszúság. A háromszobás lakások harmadik szobája valamivel kisebb: 3.20×3.50 méretű. Az egyszoba-konyhás lakostályok szobái pedig az előírt huszonöt négyzetméteresek.

Csak gondolatban van messze a város szivétől az új bérpalota. Csak a tévhit helyezi messzi távolságokba, amely hallván a Mester-utcaról (még hozzá: Dandár-utca sarok!), révetegen kutat a távoli városrészek utcái között: „Hol is van csak!?” Valójában pedig négy villamosreláció továbbítja ide a város vérkeringését. Négy villamos, amely az épülő ház dáltára vidám, friss-ütemű csilingeléssel üdvözlí az „alkotó munka” diadalát.

György Endre.